

Lekcja 6

5 sierpnia

TAJEMNICA EWANGELII

Część I: Przegląd

Tekst przewodni: Ef 3,20-21.

Zakres studium: Ef 3; Hi 11,5-9; Ez 43,13-16; Am 7,7-8; Ap 11,1-2.

Wprowadzenie: Po tym jak Paweł przedstawił w Ef 2 wspaniałą wizję krzyża Chrystusa i tego, czego Chrystus dokonała dla Żydów i pogan, pragnął zapewnić swoich braci i siostry w Efezie, iż modli się, by zawsze byli wpatrzeni w wizję krzyża, rozumieli ją oraz byli prowadzeni i odradzani przez tę wizję, a także chwałę, moc i miłość Boga objawione w ukrzyżowanym Jezusie. Zapewniając Efezjan o swoich modlitwach za nich, Paweł, „więzień Chrystusa Jezusa za was pogan” (Ef 3,1), postanowił napisać im więcej o swojej służbie dla pogan. Jego służba opierała się na zrozumieniu chwalebnej „tajemnicy” Bożej, zgodnie z którą poganie zostali objęci planem zbawienia i otrzymali udział w Bożym Kościele. Apostoł stwierdził, że tajemnica ta nie była doraźnym rozwiązaniem, ale została zaplanowana przez Boga jako Jego „odwieczne postanowienie” (Ef 3,11), a teraz, w czasach Chrystusa, Bóg postanowił objawić ten cel światu, wypełniając go przez Chrystusa, a następnie przez Jego apostołów, w tym Pawła.

Tematy lekcji

1. Modlitwa Pawła i jego ideał Kościoła zakładały, że Kościół jest nową ludzkością obejmującą zarówno Izraelitów jak i pogan.
2. Miejsce pogan w Kościele było wielką Bożą tajemnicą i zaskoczeniem dla ludzkości. Paweł był pokornym szafarzem tej tajemnicy.
3. Dzięki włączeniu pogan i całej ludzkości w plan zbawienia Kościół stał się objawieniem mądrości, miłości, mocy i chwały Boga zarówno dla mieszkańców Ziemi jak i dla mieszkańców całego wszechświata.

Część II: Komentarz

Tajemnica Boża i fundament apostołów i proroków

Dyskusja o Żydach i poganach zjednoczonych w jedno ciało Chrystusa obejmuje kwestię relacji między Kościołem a Izraelem. Chrześcijanie rozwinęli różne modele tej relacji. Jedno z tradycyjnych stanowisk zakłada, że Izrael był Bożym ludem przymierza, ale kiedy odrzucił Jezusa jako Mesjasza, wówczas został odrzucony jako naród i zastąpiony przez Kościół. Tak więc od czasów Chrystusa Izrael nie pełni żadnej roli w Bożym planie zbawienia. Inni teolodzy przyjmują „dosłowną” interpretację *Pisma Świętego* i opierają na niej teorię dyspensacjonalistyczną, według której Izrael i Kościół stanowią dwa różne ludy Boże w dwóch różnych „dyspensacjach”. Te ludy mają różne powołania, różne przymierza, różne drogi zbawienia i odmienne cele w planie zbawienia.

Nawet pobieżna lektura listów Pawła i całego *Nowego Testamentu* pozwala zauważyć, że obie powyższe teorie są dość problematyczne, a dyspensacjonalistyczny pogląd na Izraela i Kościół jest szczególnie daleki od tego, czego nauczał apostoł. Należy zwrócić uwagę na kilka najważniejszych punktów nauczania Pawła o Izraelu i Kościele. Po pierwsze, Paweł dostrzegał istotną kontynuację między Izraelem a Kościołem. To powiązanie należy rozumieć w kontekście ogólnej biblijnej zasady interpretacji obietnic i ich wypełnienia. Otóż Chrystus i nowotestamentowy lud Boży są wypełnieniem Bożych obietnic zapisanych w *Starym Testamencie*. W czasach starotestamentowych Bóg uratował Izraelitów i powołał ich do głoszenia światu Bożych przymierzy i obietnic łaski. Przez Izraelitów Boże powołanie do przyjęcia obietnic łaski i przyłączenia się do Jego przymierzy miało dotrzeć do wszystkich rodów i narodów świata. Misją Izraela nie było tworzenie imperium, w którym Izraelici mieli podbijać i anektować wszystkie narody świata. Narody miały się raczej przyłączać do Bożego przymierza i obietnic, a nie przyłączać się do narodu czy imperium izraelskiego. Tak więc *Stary Testament* zapowiada ponadnarodową strukturę ludu Bożego, w ramach której wszystkie ludy i narody świata miały mieć udział w tym samym przymierzu z Bogiem (Rdz 12,1-3; 1 Krl 8,41-43; Iz 56,3-7; Iz 60,3). Ta ponadnarodowa struktura została utworzona w czasach nowotestamentowych jako lud Boży złożony zarówno z Żydów jak i pogan.

Po drugie, co wynika z pierwszego, Izrael i Kościół nie są dwoma ludami Bożymi współistniejącymi równoległe na mocy odmiennych przymierzy, dróg zbawienia i misji. Chrystus wyjaśnił, że Jego misją jest „przyprowadzić” Jego „inne owce, które nie są z tej owczarni”, tak aby była „jedna owczarnia i jeden pasterz” (J 10,16). Kościół nie jest też zamiennikiem Izraela jako narodu w tym sensie, że Izrael był narodem Bożym do czasu Chrystusa, a kiedy Izrael jako naród odrzucił Chrystusa, Kościół stał się nowym ludem Bożym. Według Pawła Kościół nie jest innym ludem Bożym, ale wypełnieniem wielkiej obietnicy Boga danej w *Starym Testamencie*, wzywającej całą ludzkość do przyjęcia Jego łaski. Dlatego w Rz 9 Paweł przedstawia Kościół jako złożony zarówno z Żydów jak i pogan (Rz 9,23-26).

Owszem, jedynie reszta Izraela przyłączyła się do społeczności zgromadzonej wokół Jezusa (Rz 9,27-29), ale to właśnie ta reszta wskazuje, że Bóg nie odrzucił Izraela jako części Kościoła (Rz 11,1). Ta reszta zapewnia kontynuację i jedność między Izraelem i Kościołem. Dlatego w Rz 11,16-18 Paweł porównuje Kościół do drzewa oliwnego, którego starsze gałęzie to Izraelici, a młodsze - poganie, ale wszystkie gałęzie są karmione przez ten sam korzeń, to znaczy Boże przymierze z Abrahamem. Bóg zawsze miała tylko jeden plan zbawienia, jednego Potomka - Chrystusa, jedną obietnicę, jedno przymierze i jeden lud.

Ta sama idea jednego planu Boga, kontynuacji między Izraelem i Kościoła, a zatem także niezbędnej jedności Kościoła pojawia się znowu w Ef 2-3. Paweł wyjaśnia Efezjanom, że Kościół składa się zarówno z „obrzezanych” jak i „nieobrzezanych” (Ef 2,11). Apostoł nie mówi, że Izraelici i Kościół to dwa osobne ludy albo że Kościół zastąpił Izraelitów jako lud Boży. Daleki od wykluczania Żydów z Kościoła, Paweł naśladuje teologię Jezusa i potwierdza, że „zbawienie pochodzi od Żydów” (J 4,22). Dlatego Paweł podkreśla, że kiedy poganie byli „dalecy”, Żydzi byli „bliscy” (Ef 2,17). W innym miejscu Paweł opisuje ową „bliskość” w kategoriach przyjęcia Bożych obietnic czy przymierzy, Bożych prorocstw, Mesjasza i Bożej misji głoszenia tego wszystkiego światu (Rz 9,4-5). Tak więc poganie zostali przywiedzeni bliżej do Boga i zbudowani na tym samym fundamencie hebrajskich proroków, a nie na fundamencie swoich starych mitów czy filozofii.

Po trzecie, nawet mówiąc o fundamencie Kościoła Paweł posługuje się ideą kontynuacji między Izraelem i Kościołem, tym razem w kwestii objawienia. Kościół jest zbudowany na Bożym objawieniu. Bóg nie ma dwóch

nie związanych ze sobą objawień - starotestamentowego i nowotestamentowego. Nie objawił czegoś w *Starym Testamencie* tylko po to, by porzucić swój plan i objawić w *Nowym Testamencie* zupełnie nowy projekt. Istnieje tylko jeden Jego plan, a odpowiadające mu objawienie jest spójne i posiada kontynuację. Dlatego Paweł podkreśla, że Kościół jest zbudowany zarówno na apostołach jak i prorokach (Ef 2,20; zob. także opis Nowego Jeruzalem według Jana, w którym to opisie imiona apostołów są wypisane na fundamencie miasta, a imiona patriarchów Izraela są wypisane na bramach - w ten sposób apostołowie i patriarchowie są jednością w tym samym Nowym Jeruzalem, miejscu zamieszkania Boga; Ap 21,10-14). Powodem wymienienia apostołów jako pierwszych jest przypuszczalnie fakt, iż apostołowie są „więksi” niż prorocy, podobnie jak Jan Chrzciciel jest „większy” niż wcześniejsi prorocy. Owa „wielkość” powinna być rozumiana w tym samym sensie wypełnienia obietnicy - podczas gdy prorocy zapowiadali przyście Mesjasza, apostołowie głosili Jego przyście jako historyczny fakt. Jednak Mesjasz, o którym apostołowie opowiada jako o Tym, który przyszedł na świat, jest tym samym Mesjaszem, którego prorokom ukazano w wizjach. Apostołowie i prorocy byli zjednoczeni w swoim świadectwie, które jest podstawą Kościoła.

Choć Paweł uznaje, że apostołowie i prorocy otrzymali Boże powołanie do odegrania fundamentalnej roli w Kościele, wskazuje, że zrozumieli oni i głosili prawdę, iż kamieniem węgielnym Kościoła jest Jezus z Nazaretu jako Mesjasz zapowiedziany przez *Pismo Święte Starego Testamentu* (Ef 2,20), które było treścią i sednem ich świadectwa. Jako apostoł, Paweł stosował interpretacyjną zasadę Jezusa, według której „wszystkie Pisma” (Łk 24,27) wskazują na Niego, Jego przyście i Jego misję (zob. Łk 24,25-27). Ponieważ Jezus jest kamieniem węgielnym, budowla jest doskonała „w Nim” (Ef 2,20-22) jako „przybytek święty” (Ef 2,21), bo Bóg mieszka w nim (Ef 2,22).

Po czwarte, wizja relacji Izraela i Kościoła według Pawła świadczy także, jak apostoł rozumiał tożsamość i charakter Boga. Bóg Izraela nie jest jedynie narodowym Bogiem Izraelitów, ale Bogiem całej Ziemi. Choć Jego ziemską siedziba znajduje się w Jerozolimie, teren Jego panowania nie ogranicza się do Judei i przyległości. Bóg chrześcijan ma swój tron w okręgach niebieskich, w niebiańskiej świątyni, i panuje nad wszelkimi mocami na Ziemi i w Niebie (Mt 6,10; 28,18; Ef 1,21), bo jest Stwórcą i Odkupicielem całego świata. Dlatego Bóg wzywa cały świat, by powrócił do Niego, przyjął Jego łaskę i żył w Jego królestwie.

Część III: Zastosowanie

1. Ludzie lubią tajemnice, sekrety. Poproś uczestników lekcji, by rozważyli następujące pytania: Czy jako chrześcijanin kiedykolwiek postrzegałeś siebie jako powiernika wielkiej, wspaniałej tajemnicy, która zmieniła na zawsze ciebie i ma moc zmieniać na zawsze innych ludzi w najbardziej pozytywny sposób? Jeśli tak, wyjaśnij to. Czy dzieląc się ewangelią miałeś wrażenie, że wyjawiasz bliźnim wielką, wspaniałą tajemnicę? Omów tę kwestię.

2. W Ef 3,10 Paweł potwierdza, że Kościół jest środkiem, przez który Bóg objawia swoją mądrość „nadziemskim władzom i zwierzchnościom w okręgach niebieskich”. Zadaj uczestnikom lekcji następujące pytania: Czy postrzegasz Kościół jako objawienie Bożego planu zbawienia wszechświata? W jakim sensie? W jaki sposób jedność Kościoła w Chrystusie - jedność między poganami i Żydami, jedność w rodzinach i społecznościach - jest ważną częścią zbawionego objawienia łaski i mocy Boga? Omówcie razem wasze odpowiedzi.

3. W Kol 1,27, wersecie paralelnym do Ef 3, Paweł podkreśla, że tajemnicą, którą Bóg objawia „świętym” w Kościele jest „Chrystus w was, nadzieja chwały”. Poproś uczestników lekcji, by wyjaśnili, jak mogą wytłumaczyć to wyrażenie komuś, kto nie jest chrześcijaninem. Co apostoł rozumie mówiąc o „Chrystusie w was”? Jak to wyrażenie ma się do „nadziei chwały”? Z drugiej strony, jak ta „tajemnica” wpływa na twoje codzienne życie? Omówcie razem wasze odpowiedzi na te pytania.